

SVALBARD MUSEUM

ÅRSRAPPORT 2020

Statsminister Erna Solberg besøkte Svalbard Museum 26. februar 2020
Foto: Statsministerens kontor (SMK)

1 Stiftelsen Svalbard Museum

1.1 Virksomheten

Svalbard Museum er et natur- og kulturhistorisk museum og ble etablert som stiftelse 1. juni 2006. Svalbard Museum har som formål å samle inn, forvalte, forske i og formidle kunnskap og materielle vitnesbyrd knyttet til kultur- og naturhistorien på Svalbard. Gjennom vår virksomhet ønsker vi å formidle bred og allsidig kunnskap om Svalbards natur- og kulturhistorie.

Museet er lokalisert i Svalbard Forskningspark. Fra 2011 overtok Stiftelsen Svalbard Museum ansvaret og driften av Sysselmannens kulturhistoriske magasin som har vært samlokalisert med Svalbard Museum i Svalbard Forskningspark siden 2005. Sysselmannens kulturhistoriske magasin er derfor historie og Svalbard Museum er utvidet med en hel etasje i D-fløya i Svalbard Forskningspark. Utvidelsen omfatter et klimaregulert gjenstands- og fotomagasin, tørr- og

Svalbard Museum er lokalisert i Svalbard Forskningspark

Foto: Svalbard Museum 14. februar 2020

våtlaboratorium samt to kontorer. Det fulgte en stillingshjemmel (konservator) med overførselen fra Sysselmannen på Svalbard.

Overtakelsen av Sysselmannens kulturhistoriske magasin medfører at Svalbard Museum oppfyller kriteriene fra Kulturdepartementet og Norsk Kulturråd som en fullstendig konsolidert enhet innenfor det nasjonale museumsnettverket. Svalbard Museum får årlig driftstilskudd fra Kulturdepartementet og fra Justis- og beredskapsdepartementets Svalbardbudsjett.

Svalbard Museum har museumsbutikk med et stort og variert utvalg av polarlitteratur og suvenirer fra Svalbard og det øvrige Arktis. Ansvar for drift av resepsjon og butikk ligger under vår kontorleder. Drift av resepsjon og butikk krever oppmerksomhet og tett oppfølging.

Svalbard Museum stimulerer til at de som besøker og ferdes på Svalbard skal få solid kunnskap og et opplevelsesrikt opphold på miljøets premisser. I Svalbard Museums vestibyle finnes miljøinformasjon som oppfordrer og motiverer besøkende til miljøvennlig adferd i møte med naturen og kulturminnene. Svalbard Museum arbeider aktivt for at «Besøkssenter for nasjonalpark Svalbard» samlokaliseres med Svalbard Museum.

Svalbard Museum har i normalår åpent 360 dager i året og åpningstiden varierer fra fem timer per dag i lavsesong (oktober – januar) til sju timer per dag i høysesong (februar – oktober). Dette utgjør ca. 3000 åpningstimer per år. I tillegg har museet ekstraåpninger på forespørsel hele året, ca. 250 timer. Ved cruiseanløp har museet åpent så lenge båtene ligger ved kai. På Svalbard Museum gis det jevnlig omvisning i museet og gjenstandsmagasinet. I 2020 stod museets ansatte for 22 slike omvisninger.

Svalbard Museums utstillinger og magasiner fungerer som et aktivt tilbud til Longyearbyens befolkning, forskere og tilreisende. Våre utstillinger fungerer som et åpent klasserom for barnehager og skoleelever fra Longyearbyen og fastlandet. Både elever i barnehagen, grunnskolen og videregående skole i Longyearbyen har benyttet seg av våre tilbud om undervisning med egne pedagogiske opplegg i våre utstillinger i løpet av 2020.

Våre utstillingsarealer på til sammen 795 m² er tilrettelagt for personer med funksjonshemming.

1.1.1 Svalbard museum og koronapandemien 2020

På grunn av regjeringens råd og anbefalinger ble Svalbard Museums utstillinger og resepsjon stengt på ubestemt tid torsdag 12. mars 2020. Etter omfattende rundvask og tiltak som pleksiglassbeskyttelse i resepsjon samt innkjøp og installasjon av håndspritstativ ble Svalbard Museum gjenåpnet for besøkende 2. mai 2020. Ettersom publikum i hovedsak var lokalt bosatte på Svalbard var vår vurdering at åpningstiden ble redusert til kl. 10-15 i motsetning til vanlig åpningstid kl. 10-17. Fra 1. juli var åpningstiden igjen normal kl. 10-17. Fra 1. oktober – 31. desember var åpningstiden kl. 10-15.

Svalbard Museums øvrige drift har i all hovedsak gått som normalt. Imidlertid har koronarestriksjonene medført at Svalbard Museums historieformidling i museet

har vært skadelidende. På grunn av regjeringens begrensninger og rammer for innendørs arrangementer har faste markeringer som gjelder Svalbarddagen, Forskningsdagen, Arctic Chamber Music Festival, Solfesten og KunstPause Svalbard ikke blitt gjennomført. Heller ikke en planlagt utstilling i vårt temporære utstillingsrom eller mesteparten av de planlagte arrangementene i form av foredrag og bokpresentasjoner ble gjennomført i perioden 12. mars – 31. desember 2020 på grunn av begrensninger som følge av smittevernsrestriksjoner.

Imidlertid har vi dreid vår formidling over på digitale plattformer som: digitaltmuseum.no, svalbardmuseum.no, Facebook og Svalbardposten. I tillegg tre byvandringar med gamle Longyearbyen og amerikanertida som tema, har vi hatt tre boklanseringer med god oppslutning fra lokalbefolkningen.

1.1.2 Stasjonære og temporære utstillinger i 2020

Museet har et utstillingstilbud bestående av basis-utstillingen «*Liv i Lys og Is*» som åpnet 26. april 2006. Vårt temporære utstillingsrom «Binnekampen» har vært brukt til møterom for ansatte i forbindelse med koronapandemien og for å overholde smittevernregler om avstand mellom personer som oppholder seg i samme rom. Den planlagte utstillingen «Propaganda» - en utstilling av norske og russiske propagandaplakater – er utsatt på grunn av koronaepidemien.

1.1.3 Styret for Stiftelsen Svalbard Museum.

Styret for stiftelsen Svalbard Museum består av representanter fra stifterne. Våre stiftere er: Sysselmanen på Svalbard, Longyearbyen lokalstyre, Norsk Polarinstitutt, Universitetssenteret på Svalbard og Store Norske Spitsbergen Kulkompani. Styret har syv faste representanter, Sysselmanen på Svalbard har i tillegg en observatør i styret for stiftelsen. Ansattrepresentant fra Svalbard Museum er også ordinært styremedlem.

1.1.4 Ansatte

Staben ved Svalbard Museum omfatter pr. 31. desember 2020: ti fast ansatte, hvorav fire i reduserte stillinger, og en ansatt på prosjekt, til sammen 9,3 årsverk. Det etterstrebtes likelønn og en likeverdig fordeling mellom kjønnene i alle stillingskategorier. I 2020 var kjønns sammensetningen i personalet 80 % kvinner og 20 % menn.

Fra 1. januar - 31. desember 2020 har Svalbard Museum engasjert Anastasia Gorter som rådgiver for å samle inn og oversette historiske kilder fra Russland tilknyttet Pomorenes fangst på Svalbard.

Høstsemesteret 2020 var arkeolog Trygve Røysland på utlån fra Sysselmanen på Svalbard i tre måneder for å katalogisere automatisk fredete gjenstander fra Svea.

Fra 1. oktober – 30. november 2020 har arkeolog Per Kyrre Reymert vikariert som formidlingsleder ved Svalbard Museum.

1.1.5 Gjesteforskere/eksterne med arbeidsplass på Svalbard Museum

Museumsbestyrer Olga Kostrova fra Pomormuseet i Barentsburg var en uke på hospitering hos Svalbard Museum.

1.2 Helse, miljø og sikkerhet

De ansatte har avvirket ferie og/eller har søkt overføring av ferien til 2021. Opparbeidet avspasering er med unntak av en medarbeider tatt ut i løpet av 2020.

Styret legger vekt på HMS og at planer for sikring er gjennomført i tråd med budsjett. Det er utarbeidet internkontrollsystem i bedriften. Alle ansatte er informert om og har deltatt i gjennomgåelsen av sikkerhetsrutiner, brannrutiner og det er gjennomført tre brannøvelser. Svalbard Museum har tillitsvalgt og verneombud. De ansatte har en fast representant i styret for Svalbard Museum.

Svalbard Museums virksomhet forurensrer ikke det ytre miljøet på Svalbard.

1.3 Styrets virksomhet

Styret har i 2020 bestått av: leder Håvar Fjerdingøy (Store Norske Spitsbergen Kulkompani) med vara Sveinung Lystrup Thesen, nestleder Nina Frisak (Sysselmannen på Svalbard) med vara Per Kyrre Reymert, Kristin Furu Grøtting (Longyearbyen lokalstyre) med vara Espen Klungseth Rotevatn, Mats Vadum Wilmann (Longyearbyen lokalstyre) med vara Stine Teigen, Kim Holmén (Norsk Polarinstitutt) med vara Åshild Ønvik Pedersen og Eva Therese Jenssen (1. halvår)/Frank Nilsen (2. halvår) (Universitetssenteret på Svalbard), med vara Frank Nilsen/ Pernille Bronken Eidesen. Ansattrepresentant var Sander Solnes (1. halvår)/Mikael Amadeus Bjerkestrand (2. halvår) og observatør fra Sysselmannen på Svalbard seniorrådgiver/arkeolog Lise Loktu.

I styremøte 21. september 20 ble styret konstituert på nytt etter funksjonstid på fire år. Håvar Fjerdingøy ble gjenvalgt som leder for fire år. Nina Frisak ble gjenvalgt som nestleder for fire år. Frank Nilsen avløste Eva Therese Jenssen som styreprerentant for Universitetssenteret på Svalbard, vara for Frank Nilsen er Pernille Bronken Eidesen. Mikael Bjerkestrand ble valgt som ny representant for de ansatte med Herdis Lien som vara. Den valgte representanten for de ansatte endret status fra observatør til fullverdig medlem av styret fra 21. september 2020.

Styret har i løpet av 2020 hatt fire ordinære styremøter og behandlet til sammen 24 saker. De viktigste sakene har vært spørsmål knyttet til generell drift, økonomi og utviklingsprosjekter som for eksempel spørsmålet om overføring av ansvar for arkeologiske utgravninger fra Sysselmannen på Svalbard. Utlysning og ansettelsesprosess av ny kontorleder og rekruttering av direktør ved Stiftelsen Svalbard Museum. Vurdering av vårt engasjement i prosjektet «Besøkscenter Nasjonalpark Svalbard» og deltakelse i prosjektet ARTEFACT et arkeologisk kulturminneprosjekt i regi av NTNU angående klimaets påvirkning av kulturminner på Svalbard. Gjennom sitt arbeid har styret sett at museumsdriften og museets økonomi har hatt en positiv utvikling i tråd med stiftelsens mål.

2 Mål og strategier

2.1 Mål

Svalbard Museum har som formål å samle inn, forvalte, forske i og formidle kunnskap og materielle vitnesbyrd knyttet til kultur- og naturhistorien på Svalbard. Styret for Stiftelsen Svalbard Museum har vedtatt «Strategi Svalbard Museum 2018-2028» og «Handlingsplan for Svalbard Museum 2018-2023»

2.1.1 Strategier og viktige arbeidsområder

Svalbard Museum har som langsiktig mål å videreutvikle og styrke vår samfunnsrolle. Vi arbeider strategisk med å utvikle Svalbard Museum på en måte som gjør polar historie relevant, tilgjengelig og engasjerende for et bredt publikum. Vi arbeider aktivt med å være en aktuell lokal møteplass hvor både Arktis og Svalbards kultur- og naturhistorie formidles gjennom stadig nye innfallsvinkler og stemmer. Som ledd i en videre strategi for at Svalbard Museum skal få overført ansvar for arkeologiske utgravninger fra Sysselmannen på Svalbard er det gjennomført flere møter og diskusjoner i forbindelse med utarbeidelsen av en prosjektplan for et treårig utredningsprosjekt for arkeologisk utgravningsvirksomhet på Svalbard i perioden 2020-2022. Et hovedfokus for museets formidlingsvirksomhet i 2020 har vært å vedlikeholde vår viktige rolle som formidlingsplattform for kunnskapsutvikling knyttet til natur- og kulturhistorien på Svalbard og i Arktis. Dette til tross for en dramatisk nedgang i antall besøkende samt reduserte muligheter for innendørs formidling for grupper. Vår formidling har i 2020 dreid seg mot digitale presentasjoner av Svalbards historie. Til sammen 16 korte polarhistoriefortellinger har vært utlagt på vår hjemmeside og sosiale medier. Responsen på dette har vært god. Et annet viktig tema har vært formidling av den arkeologiske utgravningen av de tre kistene fra Likneset som ble utgravd på laboratoriet tre uker i februar 2020. Statsminister Erna Solberg besøkte vår innendørs utgravning onsdag 26. februar 2020. Dette ble også formidlet på NRK Dagsrevyen og på radio. 3. februar 2020 hadde vi åpen dag med omvisning i utgravningen for lokalbefolkningen.

2.1.2 Samarbeid med Sysselmannen

Svalbard Museum har et svært godt samarbeid med Sysselmannen på Svalbard angående bistand til forvaltning av kulturminner, arkeologiske registreringer og utgravninger. I tillegg har vi fått delegert ansvaret for forvaltningen av automatisk fredete gjenstander på oppdrag fra Sysselmannen på Svalbard.

Et viktig arbeid i 2020 har vært utredninger, feltarbeid og kulturminneoppgaver som har vært bestilt fra miljøavdelingen ved Sysselmannen på Svalbard. Dette gjelder registrering av fredete gjenstander på fangststasjonen Kapp Wijk og kontrollregistreringer samt overvåkning av fredete kulturminner i Svea. I tillegg har Svalbard Museum bidratt til planlegging og gjennomføring av to arkeologiske utgravninger: utgravninger av tre kister fra Likneset i løpet av februar 2020 og utgravning av en mødding (avfallshaug) i Russekeila en uke i september.

Statsminister Erna Solberg studerer kvalfangerskjelettet under utgravning på Svalbard museum 26. februar 2020 Foto: Statsministerens kontor (SMK)

Nødutgraving av mødding (avfallshaug) fra kulturminnefeltet i Russekeila ble utført i september 2020 under ledelse av Mikael A. Bjerkestrand

Svalbard Museum har vært en viktig pådriver for å utvikle «Besøkscenter Nasjonalpark Svalbard». En av mulighetene for lokalisering av et nasjonalparksenter er i tilknytning til Svalbard Museum i Svalbard Forskningspark. Budsjettsøknad, handlingsplan og autorisasjonssøknad for et nedskalert prosjekt på Svalbard Museum er sendt til Klima- og miljødepartementet. Vår sentrale rolle i dette arbeidet er en bevisst strategi for å kunne formidle og utvikle aktiviteter i relasjon til Svalbards kultur- og naturverdier for større områder av Svalbard og for et større publikum enn det vi gjør i dag. I tillegg til Sysselemanden på Svalbard er Universitetscenteret på Svalbard, Norsk Polarinstittutt, Longyearbyen lokalstyre og Visit Svalbard samarbeidspartnere i prosjektet.

3 Drift og utvikling i 2020

Driften av Svalbard Museum styres av styret for Stiftelsen Svalbard Museum sin «Strategi for Svalbard Museum 2018-2028» samt handlingsplan for Svalbard Museum 2018-2023. Disse er utarbeidet og vedtatt av styret for Stiftelsen Svalbard Museum. Styret har satt i verk tiltak for omorganisering og styrking av driften av Svalbard Museum. Svalbard Museum har i de siste sju år, i tråd med Stortingsmelding nr. 49 (2008-2009) Framtidas museum, lagt til rette for en målrettet satsning på digitalisering av gjenstander og foto fra Svalbard Museums samling. I tråd med museets øvrige mål og strategier er følgende hovedaktiviteter gjennomført:

3.1 Digitalisering

Vi har ved hjelp av delvis finansiering fra Sysselmannen på Svalbard har museet kunnet opprette en prosjektstilling tilknyttet gjenstandssamlingen. Denne stillingen blir i sin helhet benyttet til nyregistrering og tilgjengeliggjøring på digitaltmuseum.no og europeana.eu. av gjenstandsmateriale fra vår samling samt gjenstander som er innkommet gjennom arkeologiske utgravninger. Satsningen på tilgjengeliggjøring av museets gjenstandsportefølje og foto og arkivsamling gjør at Svalbard Museum imøtekommer et bredt publikum og kommer i dialog med brukere i inn- og utland. På denne måten har museet utviklet en viktig demokratiseringsprosess som vi i årene fremover ønsker å styrke. Svalbard Museum har i løpet av 2020 tilgjengeliggjort **880** nye gjenstander på internett på den felles nasjonale søkbare databasen digitaltmuseum.no. og på den europeiske museale plattformen europeana.eu. På denne plattformen er nå **11694** gjenstander fra Svalbard Museum publisert. Vi har fortsatt med digitaliseringen av foto fra vår fotosamling som nå er på **28387** bilder. Fotosamlingen er tilgjengelig på vår hjemmeside svalbardmuseum.no. Tilveksten av bilder i 2020 var **1291** nye bilder fra ulike givere. Alle bildene har tilknytning til opphold og aktiviteter på Svalbard. Svalbard Museum har også fortsatt arbeidet med revidering og registrering i Primus av gjenstander som er utstilt i museets basisutstilling «Liv i lys og is».

3.2 Samlingsutvikling

3.2.1 Gjenstander

Svalbards kulturhistoriske samling forvaltes av Sysselmannen på Svalbard og Svalbard Museum. Fra 12. september 2011 har Svalbard Museum overtatt driften av magasinet og det er per i dag en del av Svalbard Museum. Samlingene består av arkeologiske- og kulturhistoriske gjenstander fra de ulike periodene i Svalbards 400-årige historie. Fra Svalbards oppdagelse av Willem Barentsz i 1596, den vesteuropeiske hvalfangstperioden fra 1612 -1700, russisk overvintringsfangst fra 1704-1852, norsk fangst fra 1820, ekspedisjonsperioden på 1800-tallet, bergverksvirksomheten og bosettingene fra 1890-årene til i dag, den andre verdenskrig 1940-1945 og samfunnsbygging, arbeidsliv, forskning og turisme i nyere tid.

I tillegg finnes en liten naturvitenskapelig samling på **418** objekter samt **83** kunsthistoriske gjenstander. Samlingen oppbevares i et moderne og klimaregulert magasin. Til sammen forvalter vi i dag **55238** gjenstander, **50043** av disse er arkeologiske gjenstander og **35000** er kulturhistoriske gjenstander fra nyere tid. **11694** gjenstander er tilgjengelig på internett via digitaltmuseum.no. Tilveksten av gjenstander i 2020 var på **133** gjenstander. En vesentlig del av museets virksomhet dreier seg om sikring, katalogisering, revidering konservering og innlegging i Primus av samlingene. Konservering av gjenstander er en tidkrevende del av vårt virkefelt. Konservering og ompakking av kulturhistoriske og naturhistoriske gjenstander er utført på deler av samlingen.

Kopp fra Sveagruva

3.2.2 Svalbard Museums fotosamling

Svalbard Museum har per i dag **28387** skannede fotografier i vår samling, Disse er listeført med opplysninger. **24427** fotografier var per 31. desember 2020 lagt ut på internett. Det arbeides daglig med innleggelse av opplysninger/metadata når det gjelder tilvekst, som i 2020 var **1291** bilder. Det er nedlagt et betydelig arbeid i å ajourføre opplysninger og metadata inn i billedsamlingen. At Svalbard Museum jevnlig tilbys nytt fotomateriale understreker betydningen av tilgjengeliggjøring, det genererer større mengder kulturhistorisk materiale. Formidlingsleder/konservator Herdis Lien som har det faglige ansvar for Svalbard Museums fotosamling rapporterer om en stadig økende interesse for gamle bilder fra Svalbard. Det er levert foto fra vår samling til publisering i ulike media samt ukentlige presentasjoner av historiske bilder fra Svalbard i vår lokale avis Svalbardposten

Longyearbyen 1941
Fra Jens A. Bays album tilvekst 2020

3.2.3 Svalbard Museums arkivsamling

Svalbard Museum har fått penger fra Svalbard Miljøvernfond, lønnsmidler i ett år til arkivprosjektet «Arkivalia – kilde til ny kunnskap om vær og klima på Svalbard». Prosjektet går i korte trekk ut på å samle og digitalisere fangstdagbøker og hyttebøker fra Svalbard hvor meteorologiske observasjoner fremkommer. I forbindelse med prosjektet som går over to år er det gjort omfattende organisering og forbedringer i vårt historiske arkiv. En del fangstdagbøker er lagt ut i Arkivportal på vår hjemmeside svalbardmuseum.no og på databasen ASTA. På denne måten blir materialet tilgjengeliggjort for et større publikum. Det er jobbet videre med å organisere og digitalisere historisk arkivmateriale.

3.2.4 Svalbard Museums Pomorprosjekt

1. Gjennom delvis finansiering fra Svalbard Miljøvernfond har Svalbard museum ansatt en rådgiver med historisk og språklig kompetanse for å samle skriftlige historiske kilder og tradisjonsstoff fra Russland tilknyttet russernes (pomorenes) fangst på Svalbard. Prosjektet ble utført av Anastasia Gorter som har utarbeidet et kompendium om Pomorenes historie på Grumant (russernes navn på Svalbard). Dette er en uvurderlig kilde for fremtidig forskning på russernes fangstaktivitet på Svalbard i perioden (1700-1850).
2. Svalbard Museum har gjennomført en totalregistrering av gjenstander fra den russiske fangstperioden som er utstilt på museet i Barentsburg. Dette har vært et toårig prosjekt som ble fullført i oktober 2020. Gjenstandene er katalogisert, tilført metadata og er lagt ut på digitaltmuseum.no. Dette

medfører at Svalbard Museum har oversikt over gjenstandsmateriale fra de russiske arkeologiske utgravningene på Svalbard. I dette prosjektet samarbeidet vi med Det russiske vitenskapsakademi i Moskva sin arktiske arkeolog Viktor Deshavin og med Trust Artikugol i Barentsburg.

Oljelampe av keramikk fra russisk fangststasjon fra 1700-tallet

Prosjektrapport

Revisjon av gjenstander på museet i Barentsburg

Rapport ved Sander Solnes
Svalbard Museum
Katja Eklund

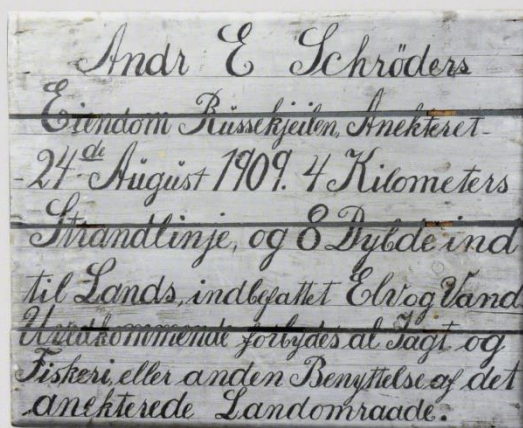
Longyearbyen 08.12.2020

Foto av første side av registreringsrapport fra Barentsburg

Herfra mot vest til Grønlandshavet

Okkupasjoner av land på
Svalbard 1898 – 1927

Peter J. Brugmans og Per Kyrre Reymert

Andr E Schröders
Eiendom Russkheilen, Anekteret
24de August 1909. 4 Kilometers
Strandlinje, og 8 Dybde ind
til Lands, indbefattet Eli og Vand.
Udtkommende forbydes at Jagt og
Fiskeri eller anden Benyttelse af det
aneftede Landomraade.

NOTICE
THE LAND BETWEEN $L^{\text{AT}} 77^{\circ} 55' N$
& $L^{\text{AT}} 78^{\circ} 25' N$ & FROM $L^{\text{ONG}} 18^{\circ} E$ TO
STORFJORD IS THE PROPERTY
OF THE SCOTTISH
SPITSBERGEN SYNDICATE LTD
AUGUST 1909.

SVALBARD MUSEUMS SKRIFTER NR. 4

Svalbard museums skrifter nr. 4 ble lansert på Svalbard museum 12. februar 2020

3.3 Viktige arbeidsområder

Viktige arbeidsoppgaver i løpet av 2020 har vært:

- Samlingsarbeid, revisjon, ajourføring, fotografering og innlegging av gjenstandssamlingen i databasen Primus. Skanning og innlegging av foto i Svalbard Museums fotodatabase. Skanning og innlegging av dokumenter i arkivportalen ASTA.
- Katalogisering av gjenstandsmateriale fra fangststasjonen på Kapp Wijk og fra gruvediden i Svea.
- Ledelse av innendørs utgravning av tre hvalfangergraver på Likneset, utgravning i Russekeila.
- Gjennomføre utskiftning av alle lyskilder i Svalbard Museums utstillinger.
- Vedlikehold i basisutstillingen.
- Ferdigstillelse av Pomorprosjektet- historiske kildearkiv og registrering av gjenstandene i museet i Barentsburg.
- Skanning og registrering av arkivmateriale, brev, fangstdagbøker etc. fra Svalbard Museums arkiv.
- Søknader til Svalbard Miljøvernfond.
- Gjennomført samarbeidsmøter, prosjekter og arrangementer med: Store Norske Spitsbergen Kulkompani, Sysselmannen på Svalbard, Landbruks- og matdepartementet, Statsministerens kontor, Hurtigruten Svalbard, styringsgruppen i Nasjonalparksenter Svalbard, Statsbygg, Norsk Polarinstitutt, Longyearbyen skole, Vervarslinga for Nord-Norge, Bergmesteren på Svalbard, Kings Bay A/S, Longyearbyen Lokalstyre, NTNU.
- Rapportert til Svalbard Miljøvernfond for tildelte midler 2019.
- Arrangert fem ulike arrangementer, foredrag, boklanseringer og åpen dag i forbindelse med utgravningen fra Likneset.
- Tatt imot til møter, arrangementer og omvisning i Svalbard Museum og kulturhistorisk magasin (22 grupper).
- Direktør har deltatt i møter angående utarbeiding av prosjektplan i forbindelse med Nasjonalparksenter Svalbard i samarbeid med Universitetssenteret på Svalbard, Norsk Polarinstitutt, Sysselmannen på Svalbard, Visit Svalbard AS og Longyearbyen lokalstyre. To møter om Mulighetsanalyse for bedre arealutnyttelse av Forskningsparken v/ Statsbygg. Møte med Norsk Polarinstitutt angående ny utstilling i forskningsmonteren. Møte med NTNU angående prosjektet ARTEFACT.
- Tatt imot barnehager, SFO-gruppe, skoleelever fra Longyearbyen skole og Svalbard Folkehøgskole til omvisninger.
- Bistått museet i Ny-Ålesund med veiledning til gjenstands- og fotokatalogisering.
- Arrangert gudstjeneste på Allehelgensdag på Svalbard Museum.
- Registrert og fotografert arkeologiske gjenstander fra den russiske fangstperioden som er utstilt på Pomormuseet i Barentsburg.
- Møter med advokatfirmaet Haavind angående GDPR og Svalbard Museums internkontrollsystem.
- Implementering av GDPR i vårt samlingsarkiv.

- Utredningsarbeid og forarbeid i anledning innstallering av nytt fryseanlegg i fryserommet.
- Publisert Svalbard Museums skrifter nr. 4 «Herfra mot vest til Grønlandshavet» Okkupasjon av land på Svalbard 1898-1927. Forfattere P.J. Brugmans og Per Kyrre Reymert.
- Levert to historiske artikler (Lien og Reymert) til Svalbardpostens julenummer.
- Formidlingsleder har bistått med historiske bilder og informasjon til Skiltprosjektet i Longyearbyen.

3.4 Besøkstall og aktiviteter

Totalt antall besøkende i 2020 var **12306**. Dette er en nedgang på ca. 74 % fra 2019 (48130). Antallet besøkende som betalte inngangsbillett **11858**. På Svalbard Museums arrangementer var det **648** besøkende.

I 2020 har besøksutviklingen gått dramatisk ned. Etter en god start i januar og februar ble Svalbard Museums utstillinger og resepsjon stengt for besøkende torsdag 12. mars kl. 18.00. Stengning av museet for besøkende ble gjort i henhold til regjeringens anbefalinger og pålegg. Svalbard Museum gjenåpnet igjen 2. mai 2020, etter å ha utarbeidet retningslinjer for smittevern. Etter gjenåpningen og resten av året 2020 har antallet besøkende vært sterkt redusert og svingt i takt med de ulike nasjonale reiseråd i forbindelse med koronaepidemien. Nedgangen i antall besøkende i 2020 har totalt har vært på 74 % sett i forhold til besøkstallet i 2019.

Svalbard Museum har hatt åtte ulike arrangementer i løpet av 2020.

Gudstjeneste på Svalbard Museum 1. november 2020

3.5 Deltakelse i museumsfaglige og andre relevante fora

På grunn av koronapandemi var alle planlagte møter innenfor museumsfaglige fora kansellert eller utsatt til 2021.

3.6 Utstillingsprosjekter

Ingen utstillingsprosjekter i 2020.

3.7 Samarbeid og intensjonsavtaler

Sysselemanden på Svalbard: Avtale om tilsetting av rådgiver i treårig prosjektstilling (2020- 2022) for utredningsarbeid og arkeologisk bistand i forbindelse med arkeologisk feltarbeid. Fem samarbeidsmøter mellom museet og miljøvern avdelingen angående Kulturhistorisk magasin og samarbeid om arkeologiske registreringer, utgravninger og kulturminneforvaltning i Smeerenburgfjorden og i Svea. Samarbeid om seminar 9. februar 2020 om Svalbardtraktaten.

Store Norske AS: Svalbard Museum har deponeringsavtale med Store Norske om oppbevaring av Store Norskes fotosamling i vårt fotomagasin. Denne videreføres i 2021. Svalbard Museum har katalogisert gjenstander fra gruvedriften i Svea. Svalbard Museum har hatt to ukers feltarbeid i Svea sommeren 2020 i forbindelse med opprydningsprosjektets innvirkning på kulturminnene.

Hurtigruten Svalbard AS: Videreføring av avtalen hvor Svalbard Museum inngikk avtale om 10 % reduksjon på billettprisen på Hurtigrutens gruppebesøk på Svalbard Museum.

Longyearbyen skole og Svalbard Folkehøgskole: Flere klasser ved Longyearbyen skole og Svalbard Folkehøgskole har fått omvisning og tilrettelagt undervisning ved museet i 2020.

Kings Bay AS: Bidratt med registrering av gjenstander og foto og i forbindelse med museet i Ny-Ålesund.

Trust Arktikugol: Samarbeid med eieren av Pomormuseet i Barentsburg (Trusten) om registreringen av russiske gjenstander som er utstilt på Pomormuseet i Barentsburg.

Longyearbyen lokalstyre: Samarbeid om prosjektet FOSSIL om ny bruk av den gamle kraftstasjonen i Longyearbyen.

NTNU: Samarbeid om forskningssøknad på prosjektet ARTEFACT et arkeologisk forskningsprogram på Svalbard.

Universitetscenteret på Svalbard/Norsk Polarinstitutt: Samarbeid om utstilling i Binnekampen (temporært utstillingsrom) fra prosjektet COAT. Møter og planlegging av ny utstilling i forskningsmontrene i utstillingen.

4 Økonomi

4.1 Tilskudd

Svalbard Museum får fast årlig driftstilskudd fra Kulturdepartementet. For 2020 utgjorde tilskuddet NOK 1 950 000. I tillegg fikk vi NOK 2 960 000 i kompensasjon for tapte billettinntekter på grunn av Koronaepidemien. Fra 2010 kom Stiftelsen Svalbard Museum sine utgifter til husleie og driftsutgifter i forbindelse med leie av lokalene i Svalbard Forskningspark som eget kapittel på Justis- og beredskapsdepartementets Svalbardbudsjett. Dette inkluderer lønnsmidler til konservator og drift av kulturhistorisk magasin. For 2020 var tilskuddet NOK 13 312 000.

Tilskuddsyter:	Beløp
Kulturdepartementet, driftstilskudd, kompensasjon	4 910 000
Justis- og beredskapsdepartementet, Svalbardbudsjettet	13 312 000
Svalbards Miljøvernfond	750 000
Andre offentlige tilskudd, covid -19	44 693
Sum	19 016 693

4.1.1 Regnskap og revisjon

Museet har ført regnskap etter regnskapsloven. Vårt regnskap føres av Longyearbyen Regnskap AS og revideres av revisjonsfirmaet Revigo Harstad AS v/statsautorisert revisor Jill Marita Nylund.

Samlete driftsinntekter: NOK 22 485 618

Driftsresultat: NOK 437 264

Stiftelsens inntjening, driftsstøtte og husleiekompensasjon fra staten over Svalbardbudsjettet, fast tilskudd over statsbudsjettet fra Kulturdepartementet, eldre fondsmidler og stiftelseskapital på NOK 500 000 fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani/Longyearbyen lokalstyre, viser tilsammen Svalbard Museum har soliditet og vil fortsette drift basert på gjennomføringen av Strategisk plan for Svalbard Museum 2018-2028 og Handlingsplan 2018-2023 som er vedtatt av styret for Stiftelsen Svalbard Museum i 2017. Regnskapet bygger på prinsippet om fortsatt drift da grunnlaget for dette er til stede. Dette gir etter styrets mening, sammen med styrets beretning/årsrapport en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av museets virksomhet og økonomiske stilling.

Longyearbyen 19. februar 2021

Håvar Fjerdingsøy

Nina Frisak

Kim Holmén

Frank Nilsen

for Mats V. Wilmann

Kristin Furu Grøtting

Mikael Amadeus Bjerkestrand

Akvarell fra Gråhuken av Christiane Ritter fra 1934/1935. En av 34 akvareller gitt i gave til Svalbard Museum

Polarlys ved polarsommerens frembrudd. Polardagen gryr, polarlyset svinger

**Årsregnskap 2020
for
Stiftelsen Svalbard Museum**

Organisasjonsnr. 989469266

Utarbeidet av:

Longyearbyen Regnskap
Autorisert regnskapsførerselskap
Postboks 53
9170 LONGYEARBYEN
Organisasjonsnr. 912839206

Resultatregnskap

	Note	2020	2019
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter			
Annen driftsinntekt	1	22 485 618	24 653 083
Sum driftsinntekter		22 485 618	24 654 838
Driftskostnader			
Varekostnad		1 442 305	2 049 686
Lønnskostnad	2	6 111 834	6 225 236
Avskrivning på varige driftsmidler	3	449 122	303 862
Annen driftskostnad	4	14 211 861	13 071 459
Sum driftskostnader		22 215 122	21 650 243
DRIFTSRESULTAT		270 496	3 004 595
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		138 843	326 647
Annen finansinntekt		32 347	32 782
Sum finansinntekter		171 190	359 430
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		3 653	1 879
Annen finanskostnad		769	792
Sum finanskostnader		4 422	2 672
NETTO FINANSPOSTER		166 768	356 758
ORDINÆRT RES. FØR SKATTEKOSTNAD		437 264	3 361 352
Skattekostnad på ordinært resultat		0	0
ORDINÆRT RESULTAT		437 264	3 361 352
ÅRSRESULTAT		437 264	3 361 352
OVERF. OG DISPONERINGER			
Overføringer annen egenkapital	5	437 264	3 361 352
SUM OVERF. OG DISP.		437 264	3 361 352

Balanse pr. 31.12.2020

	Note	31.12.2020	31.12.2019
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	3	3 914 192	1 101 208
Maskiner og anlegg	3	42 000	42 000
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	3	229 166	223 757
Sum varige driftsmidler		4 185 358	1 366 965
Finansielle anleggsmidler			
Andre langsiktige fordringer	6	101 122	52 259
Sum finansielle anleggsmidler		101 122	52 259
SUM ANLEGGSMIDLER		4 286 480	1 419 224
OMLØPSMIDLER			
Varer		2 682 664	2 936 835
Fordringer			
Kundefordringer		331 024	56 044
Andre kortsiktige fordringer	7	3 028 553	4 960 372
Sum fordringer		3 359 577	5 016 416
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8	14 286 071	14 307 832
SUM OMLØPSMIDLER		20 328 312	22 261 083
SUM EIENDELER		24 614 792	23 680 307
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Stiftelseskapital			
Stiftelseskapital	5	500 000	500 000
Sum stiftelseskapital		500 000	500 000
Opptjent egenkapital			
Fond		13 500 000	13 500 000
Annen egenkapital	5	6 448 546	6 011 282
Sum opptjent egenkapital		19 948 546	19 511 282
SUM EGENKAPITAL		20 448 546	20 011 282
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		3 341 939	2 754 037
Skyldig offentlige avgifter	8	181 071	191 189
Annen kortsiktig gjeld	7	643 237	723 799
SUM KORTSIKTIG GJELD		4 166 246	3 669 025
SUM GJELD		4 166 246	3 669 025
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		24 614 792	23 680 307

Balanse pr. 31.12.2020

Note 31.12.2020 31.12.2019

Longyearbyen, 19.02.2021

Håvar Fjerdringøy
styreleder

Nina Frisak
nestleder

Frank Nilsen
styremedlem

Kristin Furu Grøtting
styremedlem

Kim Johan Holmèn
styremedlem

Mats Vadum Wilmann
styremedlem

Mikael Bjerkestrand
styremedlem

Tora Hultgren
daglig leder

Noter 2020

Regnskapsprinsipper:

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Selskapet har videre fulgt relevante bestemmelser i Norsk Regnskaps Standard utarbeidet av Norsk Regnskaps Stiftelse.

De regnskapsprinsipper som er gjengitt i regnskapslovens kap. 4 om grunnleggende prinsipper og god regnskapsskikk og kap. 5 om vurderingsregler er ikke gjengitt i denne innledende noten om regnskapsprinsipper dersom det ikke foreligger forhold ved regnskapsposten eller prinsippene og vurderingsreglene som fordrer en presisering (valgdagang mv).

Unntaksreglene i regnskapsloven for små foretak er anvendt der annet ikke er angitt spesielt.

Presiseringer mht regnskapsprinsipper:

Driftsinntekter og kostnader

Inntektsføring av salgsinntekter skjer etter opptjeningsprinsippet som normalt vil være leveringstidspunktet for varer og tjenester. Tilskudd overført til løpende drift periodiseres og inntektsføres månedsvis. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs i samme periode som inntekter inntektsføres.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er aaløge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler som anses å ha varig verdi, vurderes til anskaffelseskost og nedskrives til virkelig verdi i de tilfeller et verdifall forventes å være ikke-forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives etter en fornuftig avskrivingsplan over forventet økonomisk levetid.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet gjenværende økonomisk levetid. Som hovedregel er en lineær avskrivingsmetode lagt til grunn.

Varer

Varer vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer føres opp i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til forventet tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Andre fordringer er også gjenstand for en tilsvarende vurdering.

Noter 2020

Pensjoner og OTP

Pensjonsordninger er finansiert via en innskuddsbasert pensjonsavtale. Pensjonspremien anses som en pensjonskostnad og er klassifisert som en lønnskostnad i regnskapet.

Skatt

Stiftelsen er et offentlig foretak og er ikke skattepliktig.

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2020 er satt opp under forutsetning om fortsatt drift. Det bekreftes med dette at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

Covid-19 og Corona

2020 har vært et utfordrende år, med stor nedgang i driftsinntektene, noe permitteringer blant de ansatte og stor nedgang i besøkende. Alle ansatte er tilbake i jobb pr 31.12.20. Det forventes en sakte økning i besøkstallene sammenlignet med 2020. Men også 2021 forventes det lave besøkstall i forhold til tidligere år.

Noter 2020

Note 1 - Bevilgninger og andre tilskudd

I posten inngår følgende tilskudd:

	2020	2019
Andre offentlige tilskudd, covid-19	44 693	0
Bevilgning fra Kultur- og Kirkedepartementet	4 910 000	1 895 000
Bevilgning fra Justis- og Beredskapsdepartementet	13 312 000	12 900 000
Tilskudd fra Sysselmannen - ulike prosjekter	0	400 000
Tilskudd fra Svalbard Miljøvernfond	750 000	528 000
Sum bevilgninger og mottatte tilskudd	19 016 693	15 723 000

Note 2 - Lønnskostnad

Lønn

	I år	I fjor
Lønn	5 679 015	5 775 238
Arbeidsgiveravgift	0	0
Pensjonskostnader	279 754	235 105
Andre lønnsrelaterte ytelser	153 065	94 048
Totalt	6 111 834	6 225 236

Antall Årsverk

Selskapet har hatt 9,3 årsverk i regnskapsåret.

Pensjonsforpliktelser

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning for selskapets ansatte jfr. lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretaket har etablert en tjenstepensjonsordning som tilfredsstillter kravene i loven.

Ytelser til ledende personer

	Lønn	Pensjons- forpliktelse	Annen godtgjørelse	Sum
Daglig leder	840 045	24 861	42 542	907 448
Styremedlemmer	92 000			92 000

Det foreligger ingen lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for ansatte eller styremedlemmer, eller noen av deres nærstående.

Noter 2020

Note 3 - Avskrivning på varige driftsmidler

	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	Sum
Anskaffelseskost pr. 1/1	2 470 000	42 000	893 391	3 405 391
+ Tilgang	3 181 980	0	85 535	3 267 515
- Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31/12	5 651 980	42 000	978 926	6 672 906
Akk. av/nedskr. pr 1/1	1 368 792	0	669 634	2 038 426
+ Ordinære avskrivninger	368 996	0	80 125	449 122
+ Avskr. på oppskrivning	0	0	0	0
- Tilbakeført avskrivning	0	0	0	0
+ Ekstraord nedskrivninger	0	0	0	0
Akk. av/nedskr. pr. 31/12	1 737 788	0	749 760	2 487 548
Balanseført verdi pr 31/12	3 914 192	42 000	229 166	4 185 358
Prosentstatts for ord.avskr	5-10	100--1	10-33	

Note 4 - Revisjonshonorar

Selskapet har ytet godtgjørelse til revisor med følgende beløp:

	I år	I fjor
Revisjon	49 700	46 500
Andre tjenester	7 450	
Totalt	57 150	46 500

Noter 2020**Note 5 - Overføringer annen egenkapital**

	Stiftelses -kapital	Fond	Annen egenkapital	Sum
Pr 1.1.	500 000	13 500 000	6 011 282	20 011 282
+Fra årets resultat			437 264	437 264
Pr 31.12.	500 000	13 500 000	6 448 546	20 448 546

Stiftelseskapitalen er gitt som gavebrev fra Longyearbyen Lokalstyre med kr 500 000.

Note 6 - Andre langsiktige fordringer

	I år	I fjor
Samlede fordringer med forfall senere enn ett år etter balansedagen	101 122	0

Langsiktig fordringer gjelder innskudd pensjonsfond. Fondet kan brukes til framtidig pensjonspremie. Forfall etter ett år er derfor uklart.

Noter 2020

Note 7 - Andre kortsiktige fordringer og forpliktelseser

Andre kortsiktige fordringer består av:

	2020	2019
Forskuddsbetalt leiekostnad	2 198 086	2 626 883
Forskuddsbetalt forsikring	138 639	0
Forskuddsbetalt andre kostnader	611 720	33 903
Forskuddsbetalt pensjon	76 750	61 411
Forskuddsbetaling til Kyndill: lysprosjekt	0	1 978 557
Kortsiktig fordring	3 358	259 618
Sum kortsiktige fordringer	3 028 553	4 960 372

Andre kortsiktige forpliktelseser består av:

	2020	2019
Skyldige feriepenger	610 560	661 465
Påløpt manglende pensjonsinnbetaling	0	61 834
Skyldig Lønn	37 855	0
Trukket Fagforening	-5 178	0
Tilgodelapp	0	500
Sum kortsiktige fordringer	643 237	723 799

Note 8 - Skattetreksmidler

Bundet bankinnskudd utgjør pr 31.12. i år **kr 383 762,50** og utgjorde pr 31.12. i fjor kr 216 597,.

Skyldig skattetrekk pr. 31.12. utgjorde kr 181 071. Skattetreksinnskuddet dekker trekkansvar ved årsskiftet.